

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Bc. R. D.**, zast. JUDr. Jiřím Novákem, advokátem se sídlem Sokolská 1788/60, Praha, proti žalovanému: **první náměstek policejního prezidenta**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2023, č. j. 6 Ad 9/2022-56,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2023, č. j. 6 Ad 9/2022-56, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2022, č. j. PPR-13866-7/ČJ-2022-990131, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 28 570 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Jiřího Nováka, advokáta se sídlem Sokolská 1788/60, Praha.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2022, č. j. PPR-13866-7/ČJ-2022-990131. Tímto rozhodnutím žalovaný na základě odvolání stěžovatele částečně změnil rozhodnutí ředitele Pyrotechnické služby Policie České republiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ve věcech služebního poměru ze dne 7. 2. 2022, č. j. PYRO-507-11/ČJ-2021-9400KR (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně (ve spojení se změnovým odvolacím rozhodnutím):

- I. zamítl žádost stěžovatele o doplatek služebního příjmu za období od 24. 5. 2017 do 3. 5. 2018 z důvodu promlčení;
- II. zamítl žádost stěžovatele o doplatek služebního příjmu, vyjma části žádosti, o níž je rozhodnuto výroky I., III. a IV., neboť systém výkonu služby expozitury Brno, odboru munice Pyrotechnické služby Policie ČR nenaplnuje znaky směnného režimu služby;
- III. přiznal stěžovateli doplatek služebního příjmu za měsíce únor 2019 a únor 2020, neboť podíl výkonu služby stěžovatele při plnění služebních úkonů ve Vrběticích naplňoval zákonné podmínky směnného režimu služby, se kterým se pojí 10% zvýšení základního tarifu služebního příjmu podle § 114 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění účinném od 1. 1. 2022 (dále jen „zákon o služebním poměru“);
- IV. zamítl žádost stěžovatele o doplatek služebního příjmu za vybrané měsíce, ve kterých byl stěžovateli přiznán základní tarif služebního příjmu podle § 114 odst. 1 zákona o služebním poměru, neboť podíl výkonu služby při plnění služebních úkolů ve Vrběticích nenaplnoval zákonné podmínky směnného režimu služby.

[2] Stěžovatel žádal na základě žádosti ze dne 4. 5. 2021 o doplatek služebního příjmu za období od 24. 5. 2017, kdy mu byl přiznán základní tarif služebního příjmu podle § 114 odst. 1 zákona o služebním poměru. Stěžovatel v podané žádosti popsal, že standardní výkon služby příslušníků odboru munice Pyrotechnické služby Policie ČR je rozvržen tak, že v době od 8:00 do 20:00 hodin je služba zajištěna prostřednictvím dvou příslušníků na služebně. Od 20:00 do 8:00 hodin následujícího dne je služba zajišťována formálně služební pohotovostí jednoho příslušníka. Fakticky se však jedná o nepřetržitý provoz, sedm dní v týdnu. Stěžovatel měl tedy za to, že takto popsané rozvržení pracovní doby naplňuje směnný režim ve smyslu § 53 odst. 4 zákona o služebním poměru, za který mu náleží zvýšený základní tarif podle § 114 odst. 2 téhož zákona. Dále stěžovatel tvrdil, že vykonával služby v rámci opatření Vrbětice, které probíhalo od října 2014 do října 2020. Rovněž zde probíhala služba ve dvou či třisměnném režimu, za který mu nebyl přiznán „*příplatek za směnnost*.“

[3] Správní orgán I. stupně následně z většinové části (vyjma měsíců únor 2019 a únor 2020) žádost stěžovatele zamítl – viz výše. Žalovaný následně změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně – tato změna však spočívala převážně ve formulační úpravě výroků prvostupňového rozhodnutí. Žalovaný postavil své rozhodnutí na tom, že stěžovatelem uplatněné nároky za období od 24. 5. 2017 do 3. 5. 2018 jsou promlčené, přičemž ve zbylé části období nenaplnoval běžný výkon služby podmínky směnného režimu (viz výše). Podle žalovaného vykonával stěžovatel službu v rámci nerovnoměrného rozvržení doby služby v jednosměnném režimu, na což usuzoval z rozkazu ředitele Pyrotechnické služby č. 37/2016. Pokud mu byl v rámci služební pohotovosti nařízen výkon služby, jednalo se o práci přesčas, za kterou byl patřičně odměněn.

[4] Ve vztahu ke službám vykonávaným v rámci opatření Vrbětice žalovaný konstatoval, že spisový materiál neobsahuje podklady pro posouzení toho, jak byla služba ve Vrběticích nařizována ostatním příslušníkům, proto nebylo možné posoudit, zda šlo o směnný režim. S odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2012,

pokračování

č. j. 6 Ads 59/2012-53, a ze dne 22. 10. 2020, č. j. 7 As 145/2019-29, však zjišťoval, jaký podíl výkonu služby ve Vrbeticích tvořil základní fond doby služby. Pokud by totiž rozsah odsloužených služeb ve Vrbeticích nepřesahoval 50 % základního fondu doby služby, nemohl by stěžovateli vzniknout nárok na zvýšený tarif ani za situace, kdy by byl výkon služby ve Vrbeticích realizován ve směnném či nepřetržitém režimu. Žalovaný dospěl na základě provedených výpočtů k závěru, že stěžovatel v žádném měsíci nevykonával převážnou část služeb (tj. nad 50 %) v nepřetržitém/směnném režimu. A i když neměl prokázáno, o jaký režim ve Vrbeticích šlo, nemohl stěžovateli s ohledem na provedené výpočty nárok na doplatek služebního příjmu (10% zvýšení) vzniknout. Z tohoto důvodu nepřistoupil ke zrušení prvostupňového rozhodnutí.

II. Rozhodnutí městského soudu

[5] Proti rozhodnutí žalovaného, jakož i prvostupňovému rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, ve které namítal, že nařizováním služebních pohotovostí byl fakticky zajišťován dvousměnný režim služeb. Provoz odboru munice Pyrotechnické služby je zajišťován 24 hodin denně, a to v rámci dvou směn – první část služby zajišťuje příslušník fyzickou přítomností na služebně, druhá část služby je konána v režimu služební pohotovosti s tím rozdílem, že je příslušník mimo pracoviště; fakticky však zajišťuje stejné činnosti jako při výkonu služby na pracovišti, tj. je připraven k zabezpečení potřeb Pyrotechnické služby Policie ČR, přičemž musí být připraven neprodleně reagovat na pokyn zaměstnavatele a neprodleně se dostavit do míst výkonu práce. Činnosti vykonávané během pohotovosti se shodují s činnostmi vykonávanými v rámci běžné služby, přičemž v době výkonu služební pohotovosti je stěžovatel jediným příslušníkem, který je schopen vykonávat službu, s čímž souvisí neustálá připravenost příslušníků k plnění pokynů. Stěžovatel tak fakticky vykonává směny v délce 24 hodin, formálně rozdělené na 12 hodin služby a 12 hodin služební pohotovosti. Takto se jednotliví příslušníci střídají po 24 hodinách.

[6] Městský soud žalobu stěžovatele podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[7] Městský soud odkázal na znění § 53 odst. 4 a § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru a uvedl, že „rozvržení směn na službu od 8 do 20 hodin je jednou směnou, nikoliv dvěma či více směnami či nepřetržitým výkonem služby. Tomuto právnímu názoru odpovídá právní úprava, která rozlišuje výkon služby, služební pohotovost a službu přesčas, přičemž zákon o služebním poměru je výslovně rozlišuje. Jedná se tedy o jednu směnu rozvrhovanou zpravidla ve 12hodinových intervalech, byť může v některých dnech být stanovena i směna kratší.“ Městský soud zdůraznil, že služební pohotovost není výkonem služby, a „[p]okud je služební pohotovost definována tak, že zahrnuje čas mimo dobu výkonu služby, nelze ji z tohoto důvodu brát jako výkon služby. Pokud pak není výkonem služby, nemůže být režim služby ve Vrbeticích brán za dvou či vícesměnný nebo nepřetržitý, pokud tomu tak zjevně nebylo, a v době od 20 do 8 hodin dalšího dne zde výkon služby neprobíhal.“

[8] Městský soud zároveň uvedl, že v daném případě je nutno zkoumat, zda „konkrétní výkon služby u příslušníka nenaplňoval závěr o tom, že se jednalo o natolik intenzivní pravidelný zásah do jeho života, což by i přes shora uvedený závěr naplňovalo použití zvýšení služebního příjmu, a to ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2012, č. j. 6 Ads 59/2012-53“. A pokud stěžovatel odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 1 As 247/2021-40, pak ten podle názoru městského soudu se shora uvedeným výkladem není nijak v rozporu, neboť hodnotil jiné právní otázky (náplň

služby a podmínky nařízení služební pohotovosti, nikoliv samotný pojem výkonu služby a služební pohotovost ve smyslu služebního příjmu podle zákona o služebním poměru). Stejně tak na věc nedopadá rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci *Ville de Nivelles v. Rudy Matzak* (C-518/15), neboť tento rozsudek nijak neposuzuje zvýšení služebního příjmu a posouzení podmínek pro takové zvýšení. Naopak – podle městského soudu na věc zcela dopadá výše citovaný rozsudek č. j. 6 Ads 59/2012-53, který přímo danou problematiku řešil a z něhož při posouzení tvrzeného nároku na zvýšení služebního příjmu lze vycházet.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[9] Rozsudek městského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel po úvodní rekapitulaci dosavadního řízení zopakoval, že služba odboru munice je rozvrhována tak, aby byla fakticky zajištěna nepřetržitě, vč. víkendů, svátků. Nařizování služebních pohotovostí je realizováno ve snaze zastrčit skutečný směnný režim, za který má příslušníkům náležet 10% zvýšení základního tarifu služebního příjmu. Takové rozvržení služeb se netýká pouze opatření Vrbětice, šlo o obecný způsob plánování služeb v odboru munice, tedy obecné a systematické obcházení zákona, s čímž se městský soud vůbec nevypořádal. Namísto toho rozhodoval zcela formalisticky. Stěžovatel poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se věnovala důležitému zájmu služby jako podmínky pro nařízení služební pohotovosti. Podle stěžovatele „*pravidelné rozvržení služebních pohotovostí navazující trvale na základní dobu služby z povahy věci vylučuje její posouzení jako pohotovostní, nahodilé a nařizované nikoliv k pokrytí pravidelné činnosti.*“ Stěžovateli je nařizována služba a na ni navazující služební pohotovost pravidelně se shodnou náplní práce. Městský soud konstatoval, že služební pohotovost nelze započítávat do doby služby, neboť tomu brání právní úprava, která služební pohotovost přímo definuje jako dobu mimo výkon služby – to se však podle stěžovatele zcela míjí s žalobními body.

[10] Stěžovatel s odkazy na rozsudky Nejvyššího správního soudu zdůraznil, že žalovaný měl prokázat, že služební pohotovost není využívána k jiným účelům, než které připouští právní úprava. Stejně tak měl žalovaný svůj postup řádně zdůvodnit a nařízení služební pohotovosti zadokumentovat. Poukázal také na to, že při nařízení služební pohotovosti je povinen nejpozději do 15 minut od prvotního kontaktu služebním funkcionářem zahájit přesun na místo zákroku v rámci celé České republiky. K tomu odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. 2. 2018, věc C-518/15 (*Ville de Nivelles v. Rudy Matzak*), a zdůraznil, že Soudní dvůr EU posoudil situaci, ve které se musel pracovník dostavit do místa práce do 8 minut, jako pracovní dobu. Omezení vyplývající z hlediska zeměpisného a časového z nutnosti dostavit se do místa práce v tak krátkém časovém úseku totiž mohou objektivně omezovat možnosti věnovat se svým osobním a společenským zájmům. Stěžovatel stejně jako v případě řešeném Soudním dvorem EU nemusel být svému zaměstnavateli toliko „k dispozici“ (v takovém případě by si mohl nakládat se svým časem podle svých zájmů), ale byl povinen do 15 minut zahájit plnění stanovených úkolů. Městský soud k odkazu na zmiňovaný rozsudek Soudního dvora EU uvedl toliko to, že neposuzuje zvýšení služebního příjmu – to však stěžovatel nikdy netvrdil. Podstatou jeho námitky bylo to, že doba služební pohotovosti, kterou tráví doma s povinností reagovat na povolání služebním funkcionářem do 15 minut, což velmi významně omezuje možnosti věnovat se jiným činnostem, musí být považována za základní dobu služby. To vede k závěru o směnném režimu, a proto jsou u něj splněny podmínky pro zvýšení základního tarifu.

pokračování

[11] Skutečnost, že služební pohotovost lze nařídit pouze výjimečně a v důležitém zájmu služby, jednoznačně potvrzuje také metodické doporučení vedoucího odboru personálního Policejního prezidia České republiky ze dne 2. 1. 2018, zásady rozvrhování doby služby, č. j. PPR-347-1/ČJ-2018-990760; podle čl. 17 odst. 1 uvedeného doporučení lze příslušníkovi nařídit služební pohotovost v důležitém zájmu služby, jestliže je dán předpoklad výkonu služby přesčas (např. je-li naplánována realizace, avšak není znám její přesný začátek, předpoklad zhoršení bezpečnostní situace v regionu a případná potřeba nasazení většího počtu příslušníků – při protestních průvodech občanů, kulturních a sportovních akcích apod.). I z toho je zřejmé, že služební funkcionáři Pyrotechnické služby Policie ČR postupují při nařizování služební pohotovosti v rozporu s předpisy.

[12] Stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2022, č. j. 4 As 407/2021-50, a řadu dalších rozhodnutí, ve kterých soud posuzoval podle jeho názoru obdobné případy. Stejně tak v nyní posuzované věci byl stěžovatel v době nařízené služební pohotovosti jediným, kdo musel být stále připraven vykonávat činnost, jež je náplní služby – stejně jako v základní době služby, a musel být připraven do 15 minut vyjet s vozidlem na určené místo v rámci celé České republiky. Rozdělení služby na dobu výkonu služby a služební pohotovost bylo proto pouze formálním rozdělením směnného režimu. Stěžovatel tím zpochybnil nikoli právní úpravu zákona o služebním poměru, ale praxi Pyrotechnické služby Policie ČR, která tímto způsobem zajišťuje plnění služebních úkolů nepřetržitě, čímž obchází § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru. Městský soud se materiálním aspektem nařízených služebních pohotovostí (zda existuje rozkaz, důležitý zájem služby a jaká je faktická náplň činnosti během služební pohotovosti) vůbec nezabýval. Těmito kritérii se nezabýval ani žalovaný, i jeho rozhodnutí proto trpí vadou nepřezkoumatelnosti. O tom, že služební pohotovost sloužila k pokrytí všech dní každého měsíce v roce, svědčí také její plánovitost.

[13] Dále stěžovatel uvedl, že závěry městského soudu dovozované z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 59/2012-53 jsou nesprávné. Toto rozhodnutí se nevěnovalo služební pohotovosti a jejímu nařizování, ale nepřetržitému režimu služby, pro který je charakteristické střídání jednotlivých příslušníků. Rozhodně z něj však neplyne závěr, že na nepřetržitém režimu se musí příslušník podílet od 50 do 100 % ze základního fondu doby služby. Faktem je, že v řešené věci služba v rozsahu 25 % celkového fondu pracovní doby tamější příslušnice nezaložila nepřetržitý provoz; to však neznamená, že nepřetržitý provoz může založit až služba vykonávaná v rozsahu od 50 do 100 % základního fondu doby služby. Žalovaný a městský soud považovali za výkon služby pouze tu dobu služební pohotovosti, ve které byla stěžovateli nařízena povinnost plnit služební úkoly, nikoliv celou dobu služební pohotovosti. Tento závěr je však podle stěžovatele v přímém rozporu s citovaným rozhodnutím Soudního dvora EU i judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[14] K podané kasační stížnosti stěžovatel připojil řadu dokumentů, které navrhoval provést jako důkaz. Jednalo se o nařízení služební pohotovosti za jednotlivé měsíce v letech 2018-2021, záznamy z podpisových knih, dále o metodické doporučení vedoucího odboru personálního Policejního prezidia a plány služeb odboru munice Pyrotechnické služby (expozitura Brno) za roky 2018-2021. Přiložené dokumenty podle stěžovatele prokazují obcházení účelu služební pohotovosti.

[15] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnil se závěry městského soudu. Podle žalovaného stěžovatel „*nepřichází téměř s žádnými novými tvrzeními ohledně*

skutkového stavu, přičemž nově uvedená tvrzení, kterými však žalobce fakticky modifikuje již dříve vznesená tvrzení, žalovaný shledává nepodstatnými.“ Ke všem námitkám stěžovatele se žalovaný vyjádřil v rozhodnutí o odvolání. Žalovaný uvedl, že stěžovateli není nařizována služba způsobem, jaký prezentuje v kasační stížnosti. V daném případě bylo zjištěno, že stěžovatel vykonával služby ve 12hodinových směnách při nepravidelném rozvržení doby služby, což odpovídá i rozkazu ředitele Pyrotechnické služby Policie ČR. To, že stěžovatel plnil v rozhodném období v určitém rozsahu služební pohotovost nebo vykonal službu přesčas, nečiní jeho režim služby směnným. Podle žalovaného je třeba striktně oddělovat základní dobu služby, služební pohotovost, službu přesčas a směnný režim služby. Stěžovatel tyto instituty nepřipustně směšuje. Městský soud se podle přesvědčení žalovaného vypořádal se všemi námitkami a správně posuzoval podíl, v jakém stěžovatel vykonával službu ve Vrběticích ve vztahu k základnímu fondu doby služby ve smyslu rozsudku č. j. 6 Ads 59/2012-53.

[16] Žalovaný zdůraznil, že předmětem řízení není naplnění zákonných podmínek služební pohotovosti, případně služby přesčas, ale otázka naplnění podmínek směnného režimu ve smyslu § 53 odst. 4 zákona o služebním poměru. Pokud je konkrétní příslušník povolán k výkonu služby v rámci služební pohotovosti, jedná se o službu přesčas. S ohledem na skutečnost, že v době služební pohotovosti není konána služba, není ani fakticky možné, aby byla služební pohotovostí nahrazována směna v rámci směnného režimu. Nařizování služební pohotovosti je běžnou praxí v Policii ČR a její využití potvrzuje, že není třeba některé činnosti vykonávat nepřetržitě (není zapotřebí směnný režim); pouze je nezbytné zajistit případný dosah kompetentního příslušníka. V duchu tvrzení stěžovatele by byla popřena služební pohotovost a nebylo by možné ji nikdy nařídít. Tvrzení stěžovatele, že byl v rámci služební pohotovosti povinen zahájit přesun na místo zákroku do 15 minut, je novým tvrzením, které představuje nepřipustnou kasační námitku.

[17] Odkazy stěžovatele na rozsudek Soudního dvora EU (věc C-518/15) nepovažoval žalovaný za případné, stejně jako odkaz na metodické doporučení. K tomu žalovaný zopakoval, že předmětem řízení není dodržení podmínek služební pohotovosti plynoucích ze zákona o služebním poměru, interních aktů řízení ani pravidel plynoucích z doporučujících materiálů, ale otázka naplnění zákonných podmínek směnného režimu. Stěžovatel vykonával službu v jednosměnném režimu služby při nepravidelném rozvržení doby služby. Stěžovatelem připomínaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se týkala doplatku služebního platu za výkon služby v rámci služební pohotovosti vojáků z povolání, ke směnnému režimu služeb se Nejvyšší správní soud vůbec nevyjadřoval. Žalovaný je přesvědčen, že k obcházení zákona nedochází. K doloženým dokumentům žalovaný uvedl, že je stěžovatel předložil až v řízení o kasační stížnosti, nadto je považuje za irelevantní. Současně uvedl, že data předkládaná stěžovatelem jsou ničím nepodložená, neprůkazná a mohou být smyšlená. Žalovaný poté uzavřel, že stěžovatelovy námitky nejsou důvodné, a Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby podanou kasační stížnost zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

pokračování

[19] Kasační stížnost je důvodná.

[20] Podstatou kasační stížnosti je zákonnost rozhodnutí městského soudu, který zamítl žalobu stěžovatele s tím, že služební pohotovost nařizovaná stěžovateli v nočních hodinách není výkonem služby, proto stěžovateli 10% zvýšení základního tarifu nenáleží.

[21] Nejvyšší správní soud úvodem zdůrazňuje, že stěžovatel je jedním z několika příslušníků Pyrotechnické služby Policie České republiky, kteří se u správního orgánu I. stupně domáhali přiznání 10% zvýšení základního tarifu služebního příjmu s argumentací, že jimi držená služební pohotovost v nočních hodinách (navazující na bezprostředně před tím vykonanou službu) je fakticky směnným režimem. Stěžovatel tedy požadoval zvýšení služebního příjmu podle § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru, podle něhož se *základní tarif, na který má příslušník nárok podle odstavce 1, zvyšuje o 10 % příslušníkovi, který vykonává službu ve dvousměnném, třisměnném nebo nepřetržitém režimu služby*. Co se rozumí dvousměnným, třisměnným nebo nepřetržitým režimem služby vymezuje § 53 odst. 4 zákona o služebním poměru, podle něhož se *za dvousměnný nebo třisměnný režim služby považuje režim služby, v němž se příslušníci vzájemně střídají ve dvou nebo ve třech směnách v rámci 24 hodin po sobě jdoucích. Za nepřetržitý režim služby se považuje režim služby, v němž se příslušníci vzájemně střídají ve směnách v rámci 24 hodin po sobě jdoucích k zajištění nepřetržitého provozu vyžadujícího výkon služby 24 hodin denně po 7 dnů v týdnu, nebo v takovém režimu vykonávají službu ve 24hodinových směnách a režim služby podle odstavce 5.*

[22] Městský soud nyní napadeným rozsudkem rozhodl o podané žalobě stěžovatele první v pořadí; následující rozhodnutí městského soudu však neposoudila žaloby podané dalšími příslušníky pyrotechnické služby obdobným způsobem – 18. senát městského soudu (rozsudek ze dne 23. 3. 2023, č. j. 18 Ad 13/2022-90) se vůči nyní přezkoumávanému rozsudku výslovně vymezil a napadené rozhodnutí služebního funkcionáře zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. s tím, že žalovaný zcela pominul podstatu věci. Podle závěrů 18. senátu se žalovaný vůbec nezabýval plánováním a způsobem nařizování služební pohotovosti tamějšímu žalobci a dalším příslušníkům odboru munice, charakterem činností vykonávaných v rámci plnění služební pohotovosti, a tím, zda institutu služební pohotovosti nebylo služebním funkcionářem zneužíváno v rozporu s jeho zákonným vymezením. Zcela tedy pominul podstatu argumentace žalobce, o níž svou žádost opíral, a fakticky se nevypořádal s odvolacími námitkami žalobce. Žalovaný do spisu nezaložil takové podklady, ze kterých by bylo možné usuzovat na skutečný průběh služby a služební pohotovosti včetně jejich obsahové náplně, správní spis proto vyžaduje zásadní doplnění.

[23] Rozhodnutím 18. senátu se následně inspirovaly také další senáty městského soudu, které na něj při posuzování důvodnosti podaných žalob dalších příslušníků pyrotechnické služby odkázaly a věc posoudily s ohledem na obdobnost námitek (danou také shodným zástupcem žalobců – JUDr. Jiřím Novákem, který zastupuje rovněž stěžovatele v nyní projednávané věci) obdobně. Rovněž tato následná rozhodnutí městského soudu proto podaným žalobám vyhověla a rozhodnutí žalovaného z obdobných důvodů zrušila (jedná se o rozsudek městského soudu ze dne 28. 3. 2023, č. j. 10 Ad 11/2022-65, ve znění opravného usnesení ze dne 11. 5. 2023, č. j. 10 Ad 11/2022-84; dále rozsudky městského soudu ze dne 28. 3. 2023, č. j. 10 Ad 13/2022-70; ze dne 29. 3. 2023, č. j. 15 Ad 11/2022-50; ze dne 31. 3. 2023, č. j. 9 Ad 16/2022-46; ze dne 31. 3. 2023, č. j. 9 Ad 10/2022-52; ze dne 26. 4. 2023, č. j. 17 Ad 11/2022-66; ze dne 27. 4. 2023, č. j. 15 Ad 6/2022-58; ze dne 19. 5. 2023, č. j. 17 Ad 13/2022-82; ze dne 30. 5. 2023, č. j. 17 Ad 16/2022-59; ze dne 13. 7. 2023, č. j. 11 Ad 8/2022-48).

[24] Ve všech citovaných věcech podal žalovaný proti zrušujícím rozsudkům městského soudu kasační stížnost. O jedné z těchto kasačních stížností Nejvyšší správní soud již rozhodl, a to rozsudkem ze dne 14. 7. 2023, č. j. 2 As 140/2023-46, kterým kasační stížnost žalovaného zamítl (další kasační stížnost žalovaného zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 3. 10. 2023, č. j. 2 As 194/2023-45). Nyní projednávaná věc se tak od ostatních svým způsobem vymyká, neboť městský soud nyní napadeným rozsudkem žalobě nevyhověl jako v ostatních případech, ale stěžovatelovu žalobu zamítl (viz výše).

[25] Při přezkumu napadeného (zamítavého) rozsudku městského soudu vyšel Nejvyšší správní soud z konstantní judikatury, podle níž musí být z odůvodnění soudního rozhodnutí zřejmé, jak soud o podané žalobě rozhodl, co jej k výroku o zamítnutí podané žaloby vedlo, přičemž jeho výrok musí zcela odpovídat odůvodnění napadeného rozsudku, které musí být srozumitelné a jasné (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Rozsudek krajského (městského) soudu nesmí být rovněž nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Takovou vadou soud své rozhodnutí zatíží, opomene-li přezkoumat některou z žalobních námitek, příp. pokud není z napadeného rozsudku zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[26] Těmto základním požadavkům městský soud v nyní projednávané věci nedostal – základní argumentace stěžovatele obsažená v kasační stížnosti (dle níž městský soud pominul podstatu věci), je proto důvodná. Rozhodnutí městského soudu je postaveno toliko na prostém konstatování, že *„služební pohotovost není výkonem služby,“* neboť zákon ji definuje jako čas mimo dobu výkonu služby – viz § 62 odst. 2 zákona o služebním poměru, který výslovně stanoví, že *služební pohotovost vykonává příslušník mimo dobu služby na služebně určené služebním funkcionářem nebo mimo ni v místě trvalého pobytu (ubytování) nebo na jiném místě určeném služebním funkcionářem na žádost příslušníka.*

[27] Městský soud zcela rezignoval na posouzení faktického obsahu nařizovaných služebních pohotovostí – resp. ověření toho, zda se faktickým (materiálním) výkonem služby a na ni bezprostředně navazující služební pohotovostí zabýval žalovaný, který o podané žádosti žalobce o doplacení služebního příjmu rozhodoval. Podstata stěžovatelových námitek totiž spočívala v tom, že nařizování služebních povinností provádí příslušný služební funkcionář účelově tak, aby tím zakryl nepřetržitý či směnný režim výkonu služby, za který má stěžovateli náležet 10% zvýšení základního tarifu. Stěžovatel totiž tvrdil, že vykonává služby v zásadě v režimu 12 a 12 hodin – prvních 12 hodin (v době od 8:00 do 20:00 hodin) je fyzicky přítomen na služebně a následujících 12 hodin (od 20:00 do 8:00) se sice nachází mimo služebnu (v místě bydliště), ale fakticky zajišťuje tytéž činnosti jako v době, kdy je přítomen na služebně, tj. musí být připraven k plnění služebních úkolů a v případě potřeby musí do 15 minut od prvotního kontaktu služebního funkcionáře zahájit přesun na místo zákroku v rámci celé České republiky a plnit zde stanovené úkoly. Stěžovatel tedy namítal, že služba v odboru munice Pyrotechnické služby Policie ČR je zajišťována nepřetržitě, vč. víkendů a svátků, či ve směnném režimu. K tomu odkazoval na rozsudky Nejvyššího správního soudu, které se týkaly nařizování služebních

pokračování

pohotovostí u vojáků, příslušníků letecké záchranné služby (rozsudek ze dne 16. 12. 2021, č. j. 1 As 247/2021-40, č. 4303/2022 Sb. NSS; ze dne 20. 1. 2022, č. j. 4 As 407/2021-50). Tyto odkazy však městský soud odmítl s tím, že citované rozsudky hodnotily jiné právní otázky.

[28] Nejvyšší správní soud naopak uvádí, že byť se citované rozsudky vyjadřovaly k otázce nařizování služebních pohotovostí podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, obecné závěry uvedené v citovaných rozhodnutích (nutnost zohlednit faktickou povahu vykonávaných činností, způsob nařizování služebních pohotovostí, pravidelnost, existenci důležitého zájmu služby) jsou v zásadě přenositelné i na nyní posuzovaný případ. Také zákon o služebním poměru pro nařízení služební pohotovosti stanoví, že *příslušníkovi lze nařídit služební pohotovost v důležitém zájmu služby, jestliže je dán předpoklad výkonu služby přesčas* (§ 62 odst. 1 zákona o služebním poměru). Podmínky pro nařízení služební pohotovosti musí být materiálně naplněny, což je povinen prokázat žalovaný – tj. doložit do spisu potřebné podklady, ze kterých bude možno usuzovat na splnění všech zákonných podmínek (k tomu viz bod 44 rozsudku NSS č. j. 1 As 247/2021-40, podle něhož tíží důkazní břemeno ve vztahu k nařizování služební pohotovosti správní orgány).

[29] Namísto toho, aby se městský soud soustředil na přezkoumání této otázky (tj. ověření, zda správní spis potřebné podklady pro učinění závěru o zákonnosti nařizování služebních povinností obsahuje), ustal ve zcela obecné – formální rovině, aniž by se jakkoli pokusil o přezkum materiální stránky věci. V dané věci však nebylo sporu o tom, že služební pohotovost nelze formálně ztotožňovat s dobou výkonu služby – zákon o služebním poměru stanoví rozdílné podmínky pro základní dobu služby a její rozvržení na rovnoměrné, nerovnoměrné, příp. dvousměnný, třisměnný či nepřetržitý režim služby (§ 52 a § 53 zákona o služebním poměru), službu přesčas (§ 54 téhož zákona) a služební pohotovost (§ 62 zákona o služebním poměru). Spor byl naopak o to, zda byly materiálně podmínky pro nařizování služební pohotovosti naplněny, resp. zda jejich nařizováním nebyl ve skutečnosti zastírán nepřetržitý či dvousměnný režim služby – stěžovatel od samého počátku tvrdil, že vykonává službu nejen přes den, kdy je přítomen na pracovišti, ale také v noci, kdy je povinen plnit totožné úkoly jako přes den (do 15 minut zahájit přesun na požadované místo) s tím rozdílem, že není povinen zdržovat se přímo na pracovišti, přičemž tato doba je pouze formálně vykazovaná jako služební pohotovost. Za její výkon mu tak náleží služební příjem – základní tarif zvýšený o 10 %, neboť fakticky se jedná o směnný/nepřetržitý režim (stěžovatel tyto pojmy v průběhu řízení zaměňoval).

[30] Správní spis však podklady, z nichž by bylo možné učinit tyto závěry, neobsahuje. Spis obsahuje pouze podklady týkající se vykonávaných služeb (plány služeb, výkazy služeb, rozkaz ředitele Pyrotechnické služby Policie ČR ze dne 13. 9. 2016, č. 37/2016, kterým se stanoví doba služby a pracovní doba u pyrotechnické služby), z těchto podkladů však nelze seznat, co bylo skutečným obsahem nařízených služebních pohotovostí, resp. zda byl mezi povinnostmi stěžovatele oproti standardnímu výkonu služby rozdíl. Stěžovatel přitom od samého počátku (již v podané žádosti) tvrdil, že střídání služeb se uskutečňuje v rámci 24 hodin, tedy ve směnném či nepřetržitém režimu, a to jak při „klasických“ službách, tak při službách vykonávaných v rámci opatření Vrbětice, ve kterém se režim služeb ještě detailněji měnil z dvousměnného na třisměnný a naopak. Za nepřezkoumatelné tak nelze označit pouze rozhodnutí městského soudu, ale také rozhodnutí žalovaného, který na argumentaci žalobce odpovídal stejně obecným způsobem o nutnosti rozlišovat dobu služby, práci přesčas a služební pohotovost, jako městský soud.

[31] Argumentace stěžovatele zcela jednoznačně vycházela z přesvědčení, že charakter činností vykonávaných po dobu jemu a dalším příslušníkům nařizované služební pohotovosti byl z hlediska obsahové náplně shodný či podobný výkonu služby a že služební pohotovost byla plánovitě rozvrhována tak, aby došlo k zajištění provozu pyrotechnické služby v průběhu celého roku. Tuto pro věc zcela zásadní argumentaci žalovaný zcela pominul, přičemž toto zásadní pochybení nenapravit ani v následném soudním přezkumu městský soud. Rozhodně tedy nelze souhlasit s vyjádřením žalovaného, že předmětem řízení není naplnění zákonných podmínek služební pohotovosti, případně služby přesčas, ale otázka naplnění podmínek směnného režimu ve smyslu § 53 odst. 4 zákona o služebním poměru. Pro posouzení (ne)důvodnosti stěžovatelem uplatňované žádosti o doplatek služebního příjmu a nároku na zvýšení základního tarifu je zákonnost nařizovaných služebních pohotovostí základním předpokladem – bez vypořádání toho, zda byly služební pohotovosti nařizovány v souladu se zákonem, a zda tak nebyl směnný či nepřetržitý režim služby služební pohotovostí pouze zastírán, nebylo možné uzavřít, že žádost stěžovatele není důvodná.

[32] A i když je nařizování služebních povinností běžnou praxí v Policii ČR, pro její nařízení musí být vždy splněny zákonné podmínky. Rozhodně tak neplatí, že „její využití [využití služební pohotovosti, pozn. NSS] *potvrzuje, že není třeba některé činnosti vykonávat nepřetržitě (není zapotřebí směnný režim služby)*.“ Takový závěr musí vycházet především ze splnění zákonných podmínek pro nařízení služebních pohotovostí a musí mít oporu ve správním spisu – tu však v projednávané věci nemá. Stejně tak je nutno jako zcela nepřipadné odmítnout tvrzení žalovaného, že stěžovatelem uváděná povinnost zahájit přesun na místo zákroku do 15 minut představuje nové tvrzení, tj. nepřipustnou kasační námitku. Bylo naopak povinností žalovaného obstatat takové podklady, že kterých bude zřejmá náplň činnosti stěžovatele v nařízených služebních povinnostech – žalovaný byl tedy povinen obstatat podklady o tom, co bylo náplní činnosti stěžovatele v době, kdy mu byla nařizována pohotovost, tak, aby byl naplněn požadavek § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Namísto toho však setrval na pouhém formálním rozlišení pojmů obsažených v zákoně o služebním poměru.

[33] Stejně tak měl žalovaný obstatat podklady týkající se nařizování služebních povinností ve Vrběticích. Stěžovatel totiž v podané žádosti výslovně uváděl, že služební pohotovost mu byla nezákonně nařizována nejen při „standardním výkonu služby“ (část II. podané žádosti), ale také v rámci opatření Vrbětice (část III. žádosti). A i když žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí připustil, že spisový materiál neobsahuje podklady pro posouzení toho, jak byla služba ve Vrběticích nařizována ostatním příslušníkům – tj. nebylo možné posoudit, zda šlo o směnný režim – za rozhodující považoval poměr služeb odsloužených ve Vrběticích ve vztahu k základnímu fondu doby služby, a to s odkazem na rozsudky NSS ze dne 15. 8. 2012, č. j. 6 Ads 59/2012-53, a ze dne 22. 10. 2020, č. j. 7 As 145/2019-29.

[34] Takové závěry – jaké uváděl žalovaný v napadeném rozhodnutí a následně i ve vyjádření ke kasační stížnosti – však z rozsudku NSS ze dne 15. 8. 2012, č. j. 6 Ads 59/2012-53, č. 2711/2012 Sb. NSS (následovaného rozsudkem ze dne 22. 10. 2020, č. j. 7 As 145/2019-29), nevyplývají. V citovaném rozsudku (č. j. 6 Ads 59/2012-29) se Nejvyšší správní soud zabýval příslušnicí policie, která vykonávala službu od pondělí do pátku v 7,5hodinových směnách a která se podílela na zajištění výkonu služby výjezdové skupiny a na tzv. realizacích nahodile v rozmezí 1-3 služby měsíčně v různých časových

pokračování

úsecích dne. V daném případě nebyl spor o tom, že tamější žalobkyně běžně vykonává službu ve směnách od 7:30 do 15:30 hodin, ani o tom, co je předmětem její činnosti (administrativní činnost spočívající ve zpracování vyšetřovacích spisů). Žalobkyně se pouze částečně podílela na zajištění výkonu služby výjezdové skupiny, která je zajišťována nepřetržitě (24 hodin 7 dnů v týdnu). Tamější žalobkyně se tak fakticky podílela na výkonu nepřetržité služby výjezdové skupiny cca 50 hodinami měsíčně (doba služby jí byla nařizována přibližně od 7:00 do 20:00 hodin, případně od 19:00 do 8:00 hodin), z toho ovšem 16-24 hodin (v závislosti na daném měsíci) spadalo do její základní pracovní doby.

[35] Za této situace dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jako prvotní, nikoli však zásadní, východisko lze považovat poměr doby služby, kterou žalobkyně vykonává ve své běžné pracovní době, tedy v době od 7:30 do 15:30 hodin, a doby služby konané mimo ni. V daném případě se tak žalobkyně podílela na výkonu nepřetržité služby po dobu, která činila cca 25 % celkového fondu její pracovní doby. Rozhodující však bylo to, že v daném případě nedocházelo ke vzájemnému střídání jednotlivých příslušníků ve směnách v rámci 24 hodin po sobě jdoucích, aby tak byl naplněn požadavek spočívající v nepřetržitém režimu služby. Nejvyšší správní soud tehdy uzavřel, že v takovém případě dané příslušnici zvýšení základního tarifu nenáleží.

[36] Uvedené rozhodnutí však nelze aplikovat na nyní projednávaný případ, ve kterém je na rozdíl od věci řešené v rozsudku č. j. 6 Ads 59/2012-53 sporným právě to, co bylo faktickou náplní činnosti stěžovatele v době nařízené služební pohotovosti. Nebylo tedy namístě zabývat se poměrem doby služby vykonávané v běžné pracovní době stěžovatele a doby služby konané mimo ni. Podstatou věci bylo naopak to, zda nejsou služební pohotovosti nařizovány účelově s cílem zastrčit skutečný směnný či nepřetržitý režim služby odboru munice Pyrotechnické služby Policie ČR. Žalovaný se tak měl zaměřit na zkoumání toho, zda byly zákonné podmínky pro nařízení služebních pohotovostí v jednotlivých případech naplněny.

[37] Nejvyšší správní soud nadto varuje před mechanickým počítáním poměru doby služby konané v běžné pracovní době a doby služby konané mimo ni. Nejvyšší správní soud v opakovaně zmiňovaném rozsudku č. j. 6 Ads 59/2012-57 nevyslovil závěr, že zvýšení základního tarifu podle § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru náleží policistům pouze v případě, pokud se na nepřetržitém režimu služby podílí z více než 50 % základního fondu doby služby, jak dovozuje žalovaný služební funkcionář. Zákon o služebním poměru rozlišuje jednotlivé způsoby rozvržení doby služby na rovnoměrné (§ 53 odst. 2), nerovnoměrné (§ 53 odst. 3) a dvousměnný, třisměnný nebo nepřetržitý režim služby (§ 53 odst. 4), přičemž tyto režimy je potřeba odlišovat a dodržovat je. Služebním funkcionářem zdůrazňovaný poměr doby služby konané v běžné pracovní době a doby služby konané mimo ni označil Nejvyšší správní soud za „*určité prvotní, nikoli však zásadní východisko*“, viz bod 14 rozsudku č. j. 6 Ads 59/2012-57. Pro posouzení každého jednotlivého případu je rozhodné, zda jsou materiálně naplněny podmínky pro zvýšení základního tarifu ve smyslu § 114 odst. 2 zákona o služebním poměru, tj. zda se skutečně jedná o dvousměnný, třisměnný nebo nepřetržitý režim služby tak, jak je definuje zákon o služebním poměru v § 53 odst. 4. Tomu musí v každém jednotlivém případě odpovídat zjištěný skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), přičemž povinnost tento skutkový stav zjistit tíží žalovaný správní orgán.

[38] S ohledem na skutečnost, že správní spis neobsahuje dostatek podkladů pro posouzení skutečného splnění podmínek pro nařizování služebních povinností a od toho se

odvíjející důvodnosti stěžovatelem uplatněné žádosti, musel Nejvyšší správní soud zrušit nejen napadený rozsudek městského soudu, ale také rozhodnutí žalovaného. Ten je v dalším řízení povinen primárně zajistit a do spisu doložit takové podklady, ze kterých bude možno usuzovat na splnění zákonných předpokladů pro nařizování služebních pohotovostí, tj. splnění předpokladů vyžadovaných § 62 zákona o služebním poměru; dále podklady, z nichž bude zřejmý skutečný obsah činností stěžovatele ve dnech (resp. nocích), kdy mu byla nařízena služební pohotovost. Teprve poté, co žalovaný všechny potřebné podklady obstará, bude povinen vypořádat se s argumentací stěžovatele o tom, zda nařizováním služebních pohotovostí byl, či nebyl s ohledem na jejich plánovitost obcházen účel zákona, tj. zastírán směnný či nepřetržitý režim služby, ve kterém se v rámci 24 hodin střídají jednotliví příslušníci, jak tvrdil stěžovatel.

[39] Nejvyšší správní soud k tomu připomíná, že odkazy stěžovatele na rozsudky Nejvyššího správního soudu týkající se nařizování služebních pohotovostí vojákům z povolání (viz výše) nelze mechanicky odmítnout tak, jak to učinil městský soud. Naopak – podstata věci je v mnohém podobná a rozhodně nelze uzavřít, že daná rozhodnutí nejsou na případ stěžovatele vůbec aplikovatelná. V těchto rozhodnutích Nejvyšší správní soud naopak zdůraznil nutnost zkoumat faktickou stránku věci, stejně jako tak činí v nyní posuzovaném případě. Také zdůraznil, že důležitý zájem služby nelze spatřovat v nutnosti zajištění běžné náplně služby, a to ani v případech dlouhodobého nedostatku personálu. Tyto závěry platí rovněž pro nyní posuzovaný případ – k tomu srov. zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2023, č. j. 2 As 140/2023-46, kterým soud zamítl kasační stížnost žalovaného podanou proti jednomu z následujících – již zrušujících – rozsudků městského soudu (č. j. 15 Ad 6/2022-58) týkajících se příslušníků pyrotechnické služby.

[40] Co se týká odkazu stěžovatele na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. 2. 2018, C-518/15, věc *Ville de Nivelles v. Rudy Matzak*, ani s tímto rozhodnutím se žalovaný a městský soud dostatečným způsobem nevypořádali. V citovaném rozhodnutí posuzoval Soudní dvůr Evropské unie pohotovost drženou belgickým hasičem a dospěl k závěru, že povinnost být fyzicky přítomen na místě určeném zaměstnavatelem, jakož i omezení vyplývající z hlediska zeměpisného a časového z nutnosti dostavit se do místa práce do 8 minut, mohou objektivně omezovat možnosti, které má pracovník nacházející se v postavení R. Matzaka k tomu, aby se věnoval svým osobním a společenským zájmům (bod 63), proto doba pracovní pohotovosti v takovém smyslu musí být vykládána jako pracovní doba ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. 11. 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby. Nejvyšší správní soud proto shodně jako v případě rozsudku č. j. 2 As 140/2023-46 uvádí, že „[p]okud konkrétní povaha údajné služební pohotovosti omezovala žalobce podobně jako pracovníka ve věci řešené SDEU, mohlo by to být argumentem pro závěr, že žalobce při této údajné služební pohotovosti ve skutečnosti vykonával službu, fakticky ve vícesměnném režimu“, bod [71]. V dalším řízení tak bude úkolem žalovaného pečlivě zdůvodnit své závěry ohledně namítané judikatury a zohlednit konkrétní okolnosti případu stěžovatele.

[41] Co se týče stěžovatelem uváděného metodického doporučení vedoucího odboru personálního Policejního prezidia České republiky, toto metodické doporučení stěžovatel připojil k podané kasační stížnosti, stejně jako řadu dalších podkladů, které označil jako důkazy (jednalo se o nařízení služebních povinností za jednotlivé měsíce let 2018-2021, záznamy z podpisové knihy, plány služeb). Primárně je to však žalovaný, který je povinen

pokračování

tyto podklady při posouzení žádosti o doplacení služebního příjmu zohlednit, neboť s ohledem na zjištěnou nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí se žalovaný fakticky dosud s námitkami stěžovatele nevypořádal. Úkolem soudu přitom není nahrazovat činnost správních orgánů. Stěžovateli se musí dostat vypořádání jeho klíčových námitek (které se opírají mj. i o doložené dokumenty) uváděných již ve správním řízení – jen tak totiž rozhodnutí správních orgánů z hlediska jejich následné soudní kontroly ob stojí. S ohledem na uvedené proto nebylo namístě provádět dokazování v řízení o kasační stížnosti – doložené podklady zohlední v dalším řízení žalovaný služební funkcionář.

V. Závěr a náklady řízení

[42] Ve světle všech shora uvedených skutečností Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační stížnost důvodnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu (výrok I. tohoto rozsudku).

[43] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského, resp. městského soudu, a pokud již v řízení před městským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí městského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než rozhodnutí žalovaného zrušit. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (výrok II. tohoto rozsudku), ve kterém je žalovaný vázán vysloveným právním názorem zdejšího soudu [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.], který lze shrnout následovně.

[44] V dalším řízení je žalovaný povinen především obstarat podklady, tj. doplnit dokazování tak, aby mohl následně posoudit, jakým způsobem byly služební pohotovosti stěžovateli nařizovány, zda byly k jejich nařizování splněny zákonné podmínky, jaký byl charakter činností vykonávaných stěžovatelem v rámci plnění služební pohotovosti, zda se tyto činnosti shodovaly s výkonem běžné služby, případně v jakém rozsahu se lišily. Na základě provedených zjištění následně žalovaný přezkoumatelným způsobem posoudí žádost stěžovatele o doplacení služebního příjmu a s tím související zvýšení základního tarifu, tj. vypořádá se s jeho argumentací, jejíž podstatou je především obcházení zákona nezákonným nařizováním služebních pohotovostí. Povinností žalovaného je rovněž zohlednit judikaturní závěry Nejvyššího správního soudu a vypořádat se s rozhodnutími soudů, na jejichž závěry stěžovatel odkazuje a odvozuje od nich důvodnost podané žádosti.

[45] V případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozsudek městského soudu a současně zruší i rozhodnutí žalovaného správního orgánu podle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu (viz ustanovení § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s.). Náklady řízení tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud tak rozhodl o jejich náhradě výrokem vycházejícím z § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[46] Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší vůči žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. Stěžovatel byl v řízení u městského soudu i v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, náleží mu tedy náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením. Pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů

za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[47] Náklady stěžovatele spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 5 x 3100 Kč za pět úkonů právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, replika, účast na jednání u městského soudu, které se konalo dne 11. 1. 2023, a podání kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu]. Mezi důvodně vynaložené náklady soud nezahrnul úkon spočívající v jednání s klientem, který stěžovatel účtoval v přípise ze dne 7. 3. 2023 (čl. 24 spisu NSS), neboť stěžovatel nedoložil potvrzení o uskutečnění této porady ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu. Náklady řízení spočívají dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 5 x 300 Kč za pět úkonů právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele je plátcem DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani. Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho zastoupení v řízení o žalobě a v řízení o kasační stížnosti činí částku ve výši 20 570 Kč (5 x 3400 Kč = 17 000 Kč + 3570 Kč DPH). Dále jsou náklady řízení tvořeny částkami vynaloženými na zaplacení soudních poplatků, které činí celkem 8000 Kč (3000 Kč za žalobu a 5000 Kč za kasační stížnost). Žalovaný je tak povinen zaplatit stěžovateli na náhradu nákladů řízení částku 28 570 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Jiřího Nováka, advokáta se sídlem Sokolská 1788/60, Praha.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 13. října 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu